

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. huhtikuuta 2023
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2023/0083(COD)

7767/23
ADD 3 REV 1 (fr,de,it,nl,da,el,es,pt,fi,sv,cs,
et,lv,lt,hu,mt,pl,sk,sl,bg,ro,hr,ga)

CONSOM 100
MI 234
COMPET 258
SUSTDEV 50
ENV 297
ENER 154
DIGIT 47
CODEC 456
IA 50
IND 142

SAATE

Kom:n asiak. nro:	SWD(2023) 60 final/2
Asia:	KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA Oheisasiakirja Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tavaroiden korjaamista edistävistä yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivien (EU) 2019/771 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2023) 60 final/2.

Liite: SWD(2023) 60 final/2

Bryssel 22.3.2023
SWD(2023) 60 final/2

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi

**tavaroiden korjaamista edistävistä yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (EU) 2017/2394
ja direktiivien (EU) 2019/771 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta**

{COM(2023) 155 final} - {SEC(2023) 137 final} - {SWD(2023) 59 final}

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä
Vaikutustenarviointi tavaroiden kestävästä kulutuksesta koskevasta aloitteesta, jolla edistetään korjaamista ja uudelleenkäyttöä
A. Toimenpiteen tarve
Mikä on ongelma ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?
Aloitteella toteutetaan osaltaan vihreää siirtymää koskevaa komission painopistettä eli Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja autetaan saavuttamaan ohjelmassa vahvistettu kestävä kulutuksen tavoite. Kun tavaroihin tulee jokin virhe, kuluttajat eivät useinkaan pyri korjauttamaan tavaroita tai käyttämään niitä uudelleen, vaan heittävät ne pois ennen aikaisesti, vaikka tavarat voitaisiin korjata ja käyttää uudelleen. Näin tapahtuu sekä tavarakauppadirektiivissä vahvistetun lakisääteisen takuun puitteissa, kun kuluttajat valitsevat tavarankorjauksen sijasta sen vaihtamisen uuteen, että lakisääteisen takuun ulkopuolella, kun kuluttajat päättävät olla korjauttamatta tavaraa. Tämä lisää jätteen määrää, aiheuttaa tarpeettomia hiilidioksidipäästöjä ja johtaa arvokkaiden resurssien tuhlaamiseen. Korjattavissa olevien tavaroiden ennen aikainen hävittäminen on ongelma kaikkialla EU:ssa ja koskee monenlaisia kulutustavaroita. Asiasta järjestettiin julkinen kuuleminen, johon vastanneista yli kaksi kolmasosaa (65–74 %) kannatti EU:n tason ratkaisuja.
Mitä on tarkoitus saada aikaan?
Jotta voidaan edistää kestävästä kulutuksesta käyttökelpoisten kulutustavaroiden korjauksen ja uudelleenkäytön avulla, tällä aloitteella pyritään lisäämään viallisten kulutustavaroiden korjaamista ja uudelleenkäyttöä lakisääteisen takuun puitteissa ja sen ulkopuolella. Komissio pyrkii vihreän kehityksen ohjelman tavoitteeseen eli kestävästä kulutuksesta kokonaisvaltaisesti. Tarjontapuolella tuotteiden ekologista suunnittelua koskevalla asetusehdotuksella edistetään tuotteiden korjattavuutta. Kysyntäpuolella ehdotus direktiiviksi kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä vihreässä siirtymässä antaa kuluttajille mahdollisuuden tehdä tietoon perustuvia ostopäätöksiä. Koska kumpikaan ehdotuksista ei yksinään lisää tavaroiden korjaamista myynnin jälkeen, tällä aloitteella pyrkimykseen lisätään kolmas ulottuvuus. Aloitteella edistetään korjaamista oikeussuojakeinona lakisääteisen takuun puitteissa sekä tarjotaan kuluttajille ja yrityksille uusia välineitä, joilla edistetään korjaamista lakisääteisen takuun ulkopuolella. Näiden kolmen ehdotuksen tavoitteena on tehdä kulutuksesta kestävämpää. Ne on suunniteltu siten, että niillä on kumulatiivinen vaikutus, ja ne kattavat yhdessä tuotteen koko elinkaaren. Näin ollen niitä on tarkasteltava yhdessä.
Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?
Tavarakauppadirektiivillä on jo kaikilta osin yhdenmukaistettu viallisiin kulutustavaroihin sovellettavat oikeussuojakeinot. Jos näitä sääntöjä halutaan muuttaa, jotta voidaan edistää tavaroiden korjaamista ja uudelleenkäyttöä lakisääteisen takuun puitteissa, se on tehtävä EU:n tasolla. Lisäksi kansalliset toimenpiteet, joilla edistetään kulutustavaroiden korjaamista ja uudelleenkäyttöä lakisääteisen takuun ulkopuolella, aiheuttaisivat sisämarkkinoiden pirstaloitumista tai lisäisivät sitä.

B. Ratkaisut

Millä vaihtoehtoilla tavoitteet saavutettaisiin? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Jos ei, miksi ei?

Vaihtoehdot, joilla edistetään tavaroiden korjaamista ja uudelleenkäyttöä **lakisääteisen takuun puitteissa**, ovat seuraavat: korjaamisen asettaminen etusijalle tavarakauppadirektiivin mukaisessa oikeussuojakeinojen järjestelmässä aina kun se on halvempaa kuin tavaroiden vaihtaminen uuteen; korjaamisen määrittäminen ensisijaiseksi oikeussuojakeinoksi; vastuuajan pidentäminen korjaamisen yhteydessä; kunnostettujen tavaroiden vastuuajan yhdenmukaistaminen vastaamaan uusien tavaroiden vastuu-aikaa sekä viallisten tavaroiden korvaaminen kunnostetuilla tavaroilla.

Vaihtoehdot, joilla helpotetaan ja edistetään tavaroiden korjaamista ja uudelleenkäyttöä **lakisääteisen takuun ulkopuolella**, ovat seuraavat: korjaamista koskeva tiedottaminen, josta vastaavat sekä tavaroiden tuottajat että kansallinen tai EU:n tason koordinoitavalta korjaamista ja kunnostettuja tavaroita varten; läpinäkyvyyden lisääminen ja korjausedellytysten parantaminen vapaaehtoisten sitoumusten avulla; korjaajien velvoittaminen antamaan korjaustarjous, jossa esitetään korjaamisen hinta ja ehdot, sekä tuottajien velvoittaminen korjaamaan joko pelkästään ne tavarat, joihin sovelletaan unionin oikeuden mukaisia korjattavuutta koskevia vaatimuksia, tai kaikki tavarat maksua vastaan.

Parhaiksi arvioitujen vaihtoehtojen yhdistelmä sisältää osia kummastakin ryhmästä, ja sen painopiste on korjaamisessa lakisääteisen takuun ulkopuolella. Tähän skenaarioon sisältyy suurin osa tavaroiden virheistä, ja näin ollen se tarjoaa myös eniten mahdollisuuksia lisätä korjaamista. Parhaaksi arvioitu vaihtoehto käsittää seuraavat vaihtoehdot:

- korjaamisen asettaminen etusijalle aina kun se on halvempaa kuin tavaroiden vaihtaminen uuteen lakisääteisen takuun puitteissa
- tuottajien velvollisuus ilmoittaa, tarjoavatko ne korjaamista, ja tiedottaa mahdollisesta korjausvelvollisuudesta
- kansallisen tason verkkoalusta, jonka kautta kuluttajat voivat olla yhteydessä keskeisten kulutustavaroiden korjaajiin ja joka edistää kunnostettujen tuotteiden myyntiä
- vapaaehtoisesti annetut sitoumukset noudattaa helppoa korjauttamista koskevaa EU:n tason standardia
- korjauspalveluja tarjoavien velvollisuus antaa tarjous, jossa esitetään korjaamisen hinta ja ehdot vakimuodossa
- sellaisten tavaroiden tuottajille, joihin sovelletaan unionin oikeuden mukaisia korjattavuutta koskevia vaatimuksia, asetettava velvollisuus korjata tavara maksua vastaan lakisääteisen takuun ulkopuolella.

Mitkä ovat sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitään vaihtoehtoa?

Selvä enemmistö julkiseen kuulemiseen vastanneista sidosryhmistä oli samaa mieltä havaituista ongelmista.

Pieni enemmistö kaikista sidosryhmistä (ml. suurin osa kuulemiseen osallistuneista EU:n kansalaisista, liike-elämän sidosryhmistä ja viranomaisista) piti tehokkaana vaihtoehtona korjaamisen asettamista etusijalle aina, kun se on halvempaa kuin tavaroiden vaihtaminen uuteen. Suurin osa kuluttaja- ja ympäristöjärjestöistä piti toimenpidettä tehottomana. Useat jäsenvaltiot kannattivat tätä vaihtoehtoa.

Puolet kaikista vastanneista sidosryhmistä piti tehokkaana vaihtoehtoa, joka perustuu korjaamista

edistäviin vapaaehtoiisiin sitoumuksiin. Erityisesti liike-elämää edustavat sidosryhmät pitivät tätä toimenpidettä tehokkaana, kun taas suurin osa kuulemiseen osallistuneista ympäristöjärjestöistä ja puolet kuluttajajärjestöistä piti toimenpidettä tehottomana.

Hienoinen enemmistö vastaajista katsoi, että tuottajan velvollisuutta korjata tavara maksua vastaan olisi sovellettava siinä tapauksessa, että virheet johtuvat kulumisesta. Puolet vastaajista sen sijaan katsoi, että tätä vaihtoehtoa olisi sovellettava, jos virhe ilmenee lakisääteisen takuun umpeuduttua. Liike-elämän sidosryhmillä oli erilainen näkemys: vain pieni osa oli sitä mieltä, että kulumisesta johtuvat virheet olisi katettava.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?

Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon ympäristövaikutuksia on tarkasteltava yhdessä tuotteiden ekologista suunnittelua koskevan asetusehdotuksen ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä vihreässä siirtymässä koskevan direktiiviehdotuksen vastaavien vaikutusten kanssa, koska ehdotuksilla on tarkoitus olla toisiaan täydentävä vaikutus. Tällä aloitteella vähennetään hiilidioksidipäästöjä 15 vuoden aikana 18,4 miljoonaa tonnia, kun taas tuotteiden ekologista suunnittelua koskevalla asetusehdotuksella saadaan aikaan 471 miljoonan tonnin ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä vihreässä siirtymässä koskevalla direktiiviehdotuksella 0,33–0,47 miljoonan tonnin vähennykset hiilidioksidipäästöihin. Yhteenlasketut ympäristövaikutukset ovat näin ollen erittäin merkittävät. Tuotteiden ekologista suunnittelua koskevalla asetusehdotuksella aikaansaavat hiilidioksidipäästövähennykset ovat paljon suuremmat, koska ehdotuksella pyritään toteuttamaan kauaskantoisia muutoksia tuotteiden valmistuksessa. Toisaalta tällä ehdotuksella vähennetään hiilidioksidipäästöjä huomattavasti enemmän kuin ehdotuksella kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä vihreässä siirtymässä. Aloitteet myös tukevat toisiaan vaikutusten aikaansaamisessa.

Yrityksille aiheutuu tappioita, koska niiden myynti pienenee ja ne tuottavat vähemmän uusia tavaroita. Kuluttajille syntyvät huomattavat säästöt (176,5 miljardia euroa 15 vuodessa) ovat suuremmat kuin yrityksille aiheutuvat kustannukset. Parhaiksi arvioitujen vaihtoehtojen yhdistelmä tekee kuluttajien kulutustottumuksista kestävämpiä pitkällä aikavälillä, ja kulutuksen vähentyessä kuluttajat käyttävät vähemmän rahaa. Näin ollen yritysten tappiot kuvastavat resurssien siirtoa yritysten tuloista kuluttajien hyvinvointiin. Kuluttajat todennäköisesti investoivat säästyneet rahat talouteen, mikä puolestaan lisää kasvua ja investointeja.

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?

EU:n kauppiaille ja tuottajille aiheutuu bruttoarvonlisäyksen menetyksiä myynnin ja uusien tuotteiden tuotannon vähenemisen johdosta ja sen vuoksi, että niiden on noudatettava uusia tiedonantovaatimuksia ja korjausvelvollisuutta. Liiketoiminnan mukauttamiskustannukset ovat suuret mutta eivät kohtuuttomat, kun otetaan huomioon aloitteen huomattava vaikutus.

Mitkä ovat vaikutukset pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn?

Pk-yrityksille aiheutuu myös edellä mainittuja liiketoimintakustannuksia. Vaikka mukauttamisesta johtuvat ja hallinnolliset kustannukset suhteessa yritysten tuloihin ovat pk-yritysten osalta selvästi suuremmat, parhaaksi arvioidun vaihtoehdon mukaisten kustannusten ja hyötyjen odotetaan

kokonaisuutena hyödyttävän pk-yrityksiä. Tämä johtuu siitä, että korjausalalla toimivat pk-yritykset hyötyvät, kun taas valmistusteollisuus ja vähittäiskauppa-ala, mukaan lukien näillä aloilla toimivat pk-yritykset, joutuvat aloitteen seurauksena jossain määrin epäedulliseen asemaan.
Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?
Viranomaisille ei todennäköisesti aiheudu merkittäviä täytäntöönpanokustannuksia. Kansallisesta alustasta aiheutuu jonkin verran kustannuksia, jotka liittyvät alustan tietotekniseen kehittämiseen ja ylläpitoon sekä tiedottamiseen.
Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?
Kolmansien maiden tuottajille saattaa aiheutua tappioita, koska uusien tuontitavaroiden myynti vähenee. Toisaalta tästä saattaa myös aiheutua pidemmällä aikavälillä myönteisiä maailmanlaajuisia vaikutuksia, koska kyseiset tuottajat voivat näin saada kannustimen siirtymään kestävämpien hyödykkeiden tuotantoon.
Suhteellisuusperiaate
Parhaiksi arvioitujen toimenpiteiden yhdistelmä sisältää tasapainoisen lähestymistavan, joka on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Jotta voidaan edistää tavaroiden korjaamista lakisääteisen takuun puitteissa, kansallista lainsäädäntöä muutetaan vain siinä määrin kuin on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi. Valitulla vaihtoehdolla ei puututa vastuuajoja koskeviin vakiintuneisiin kansallisiin järjestelyihin. Kun on kyse muista vaihtoehdoista, jotka jäävät lakisääteisen takuun ulkopuolelle, EU:n tason yhdenmukaistaminen koskee ainoastaan niitä vaihtoehtoja, jotka liittyvät sisämarkkinoihin, eli tarjousta ja korjausvelvollisuutta. Jos kansallisen tason ratkaisu on tehokas, se on suositeltava vaihtoehto. Tämä koskee korjaamista varten tarkoitettua verkkoalustaa. Helppoa korjauttamista koskevan standardin osalta vaihtoehto toteutetaan käytännössä vapaaehtoisen sitoumuksen muodossa, jotta voidaan välttää liiallinen puuttuminen palveluja sääntelevään kansalliseen lainsäädäntöön.
D. Seuranta
Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?
Aloitetta arvioidaan viiden vuoden kuluttua sen soveltamisen aloittamisesta.